

Els reptes de la immigració

- El pacte firmat ahir és el punt de partida per actuar en benefici de la cohesió social

JORDI SÁNCHEZ*

EL PERIÓDICO DE CATALUNYA, 20.12.08

Seria un error pensar que la firma del Pacte Nacional per a la Immigració culmina un procés per abordar amb sentit comú --en els dos sentits possibles d'aquesta expressió-- els reptes que els processos migratoris contemporanis han generat per a la nostra societat. La força del Pacte firmat ahir és precisament la de comprometre en l'afany d'assolir aquests reptes diversos sectors econòmics, socials i polítics del país. El document ha de ser considerat, sens dubte, com el punt d'inici d'una coordinació i harmonització més grans entre tots aquells que tenen a les seves mans la possibilitat de garantir el manteniment de la cohesió social del nostre país.

Ningú hauria de dubtar que els grans interrogants que en aquests moments es plantegen quan abordem aquestes qüestions són tots els relacionats amb la cohesió social; o el que és el mateix, tal com ho va plantejar ahir el president de la Generalitat, José Montilla: la possibilitat que Catalunya continuï sent un sol poble.

PLANTEJAR seriosament la qüestió de la cohesió té unes conseqüències en l'àmbit de les polítiques socials, laborals i, més genèricament, de benestar. Però en el nostre cas també les hauria de tenir en el camp de les polítiques culturals i lingüístiques i en el dels drets polítics, incloent-hi

el dret de sufragi. A Catalunya, la cohesió, la possibilitat de ser un sol poble, ha estat garantida per la capacitat de mobilitat lingüística que ha tingut la nostra societat, no en el sentit que tota la població tingui el ple domini de les dues llengües, sinó per la capacitat d'adaptació, d'absència de fricció, a pesar fins i tot dels esforços que alguns fan des de fora de Catalunya perquè aquesta fricció hi sigui.

Aquesta mobilitat, aquesta flexibilitat lingüística, únicament és possible si totes les persones que viuen al nostre país tenen la capacitat de conèixer les dues llengües, tant en el sentit de la seva comprensió com, sobretot, en el de la importància del respecte a l'altre en l'ús d'una d'aquestes llengües.

La decisió del Pacte Nacional per a la Immigració d'haver de demostrar uns coneixements lingüístics per obtenir l'informe positiu d'arrelament té sentit. No es tracta de plantejar la prova de nivell C de català per a aquells que vulguin obtenir el permís de residència, simplement es tracta de prendre's seriosament que som un país i que una de les nostres llengües oficials, que a més a més és la pròpia --i que per a més referències té una posició feble en el mercat de les llengües del món--, ha de ser un motiu d'especial protecció i respecte per part de tots els que vivim al país, independentment del nostre lloc de naixement.

Aquesta mesura està cridada a ser polèmica perquè alguns --els de sempre-- hi voldran veure la imposició i la intolerància de les institucions catalanes. A aquestes altures l'important no és el que aquests puguin dir, sinó com desenvoluparem aquesta mesura i com es garantirà que tots els nouvinguts tinguin accés real a cursos de català. No és un tema menor: el que seria injustificable seria que una vegada plantejat el

requeriment, fos la mateixa Administració la que no pogués atendre la demanda de cursos de primeres nocions lingüístiques.

Invertir en el coneixement bàsic de la llengua també és invertir en convivència comunitària. Sense aquesta convivència totes les polítiques socials poden caure en sac foradat. I la convivència té a veure amb aspectes socials i econòmics, però també amb pautes i conductes de comportament, valors, drets i deures. I en aquest punt és on el Pacte torna a plantejar un altre tema central, en què la Generalitat disposa de competències, i en què no podem continuar de manera erràtica ni voluntarista. Em refereixo a les actuacions d'acollida que s'han de realitzar a qualsevol persona que arriba al país com a resultat d'un projecte migratori. S'ha d'assumir que l'acollida és una responsabilitat dels municipis i que se'ls ha de dotar dels recursos --no només econòmics-- perquè es realitzi en condicions i harmònicament amb la resta de municipis.

L'acollida és la nostra carta de presentació al nouvingut. La informació i l'orientació que se'ls presti és bàsica perquè l'immigrant rebi en condicions allò que nosaltres li volem transmetre. La capacitat d'oferir-li una orientació eficaç, també en l'àmbit laboral, i coordinada amb tots els estaments públics és un punt de partida indispensable. Sense una bona orientació en l'acollida, el risc que l'acomodació del nouvingut es torci és gran.

EL PACTE fixa uns criteris que ara la llei d'acollida que el president Montilla va anunciar en el debat de política general haurà de rematar. I en aquest punt el protagonisme dels municipis és del tot innegociable. Avui els devem a ells tot el que, poc o molt, s'ha fet en aquestes actuacions,

malgrat que durant molts anys ho han assumit sense els recursos adequats.

És possible que alguns pensin que el Pacte firmat ahir només és una imatge buida de contingut i sense gaire recorregut. Jo no ho comparteixo, malgrat que l'afany en els reptes que el Pacte proposa són certament difícils. Però en qualsevol cas prefereixo una foto com la d'ahir --tot i que no va ser completa-- que la de la bronca pública amb el teló de fons de la immigració.

*Director de la Fundació Jaume Bofill